

Animal welfare, etológia és tartástechnológia

Animal welfare, ethology and housing systems

Volume 1

Issue 3

Gödöllő
2005

AZ ÁLLATVÉDELEM, ILLETVE AZ ÁLLATJÓLLÉT AKTUÁLIS KÉRDÉSEI MAGYARORSZÁG EURÓPAI UNIÓS CSATLAKOZÁSA TÜKRÉBEN

Hanzséros Ferenc

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium,
Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztály

hanzsefe@oai.hu

Összefoglalás

A szerző áttekintést ad az állatjólét aktuális kérdéseiről. Röviden bemutatja az állatvédelem és állatjólét szabályozásának hazai történetét, jelenlegi helyzetét, és a jövőbeli feladatokat. Mellékletben közli az állatok védelmével kapcsolatos törvényeket (mezőgazdasági haszonállatok tartása, szállítása, leölése, kísérleti állatok, állatkertek).

Kulcsszavak: szabályozás, állatjólét, állategészségügy, állattartás, szállítás, leölés

Interaction between the animal welfare and accession to the European Union

Abstract

All elements of the modern animal welfare concept have continuously been introduced into the Hungarian veterinary legislation over the past decades. This legislation was one of the pioneers in Europe in this respect. The veterinary students had theoretical and practical training in many aspects of animal welfare in a wide range of disciplines, such as (*inter alia*) animal and food hygiene, public veterinary administration.

Since the year 1968 a designated staff member of the Animal Health and Food Control Department of the Ministry of Agriculture and Rural Development has been in charge of animal hygiene. A series of booklets served as a source of information on hygiene (welfare) requirements set for large-scale animal husbandry. These separate tools were compiled into a single book in 1978. All the following legal texts have been based upon the principles laid down in the said time.

Since a new era started in early 90s, the Hungarian veterinary legislation has also to be amended according to the emerging needs. The wording changed, but the welfare principles could remain the same. The veterinary act in force and its implementing governmental and ministerial decrees could keep the main points.

The role and responsibility of the veterinary services were extended by a series of the recent acts and their implementing decrees. It is not enough to deal with traditional welfare issues, but the veterinary services have an obligation to participate in controlling the enforcement of the ban on dogfight, as well as the most recent amendments to the Penal Code.

Transposition of the European Union's welfare legislation has been completed. Remarkable steps were taken to implement these rules. A network of veterinary animal welfare inspectors has been set up in the framework of the county animal health and food control stations. The inspectors can follow the checklists during their inspections and reporting.

Close and reliable links were built to connect the different authorities and non-governmental organizations involved in the same field. Due to the enhanced public awareness, favourable changes took place in relation to the conditions for keeping, handling, transporting and slaughtering farm animals.

A transitional period by the end of the year 2009 was granted for 21 laying hen farms, related to the size and construction of the cages.

A National Rural Development Plan has been developed by the Ministry of Agriculture and Regional development, aiming at improving the conditions of the agricultural production. An important part of this plan is "Meeting standards of the EU in environmental protection, animal welfare and hygiene".

Meeting welfare standards in live animal transport is one of the outstanding issues. Not only transposition of the relevant EU legislation has been completed, but also Hungary intends to participate in the ongoing discussions by different EU bodies over this topic. We are interested in relevant improvements in the transport conditions on the one hand, while our ability to maintain our export of traditional goods, as well as fair control of transiting consignments are of paramount importance on the other hand. We are ready to keep and execute all future rules, provided they are agreed.

Keywords: legislation, animal welfare, veterinary service, animal farming, transportation, slaughtering

Bevezetés, történeti áttekintés

Szeretném egy kis visszatekintéssel kezdeni mondanivalóm ismertetését. Nekünk, magyaroknak semmi szégyenkeznivalónk nincs azon a részterületen sem, hogy hazánkban meddig nyúlnak vissza a

gazdasági haszonállatok tartása, valamint a társállatokkal való együttélés során elvárható megfelelő bánásmód, az állatszeretet, az ezen cselekedeteket a későbbiekben jogszabályi formában is megfogalmazó szakmai követelmények gyökerei. Az egykori írott emlékekből is megállapítható, hogy már a honfoglaló magyarok is nagyon erősen kötődtek állataikhoz. Őseink részére már az újhaza helyszínének kiválasztásakor az egyik igen lényeges szempont volt az, hogy a számukra a portyázások, vadászatok, a mindennapi élet során sokszor szó szerint élet-halál kérdést jelentő lovaik, illetve a későbbiekben, az állattenyésztésre való áttérést követően barmaik részére hol találtak elegendő mennyiségű és minőségű friss ivóvizet, dús legelőket, nyugodt, biztonságos, védett, illetve jól védhető környezetet. Néhány évszázadot ugorva az időben, ismét újabb jeleit találhatjuk az állattartás bizonyos feltételeihez, az állatok szállításának és lábon hajtásának követelményeihez, a mai értelemben korszerűnek tekintett állatjólét egyes elemeihez kötődő elvárások megjelenésének. Ehhez kapcsolódó jogszabályi megfogalmazást először az XIX. század utolsó harmadában, akkor éppen a „Keleti marhavész” leküzdéséről szóló 1881-es keltezésű hazai mezőgazdasági tárgyú szabályozásban találjuk meg. Ezeket az előírásokat az idő előre haladtával további, egyre részletesebb jogi szabályozások megjelenése, illetve egyre több állatjóléti elemet is tartalmazó állategészségügyi szabályzatok kiadása követte.

Az állatok tartási, etetési, itatási, szállítási és vágási feltételeinek előírásában és ellenőrzésében a magyar jogrend egész Európát tekintve is példa értékű volt. Egyáltalán nem meglepő, hogy ezeket az előírásokat akkor senki sem nevezte állatvédelmi – a továbbiakban inkább a gyakorlati megközelítéshez jóval közelebb álló és a nemzetközi szóhasználathoz jobban igazodó „állatjólét” kifejezést fogom használni – követelményeknek, hiszen természetes volt, hogy az állategészségügyi jogszabályok keretében jelentek meg, betartásukat pedig az állategészségügyi szolgálat ellenőrizte. Az érintett szakértők többsége és a nemzetközi és hazai civil társadalmi szervezetek aktivistái által ma többnyire már állatjólétnek nevezett ismereteket Magyarországon az állatorvosképzésben már korábban több tantárgy keretében oktatták és oktatják ma is. Az állattartásra, az etetésre és itatásra vonatkozó tudnivalók az állathigiénia, a vágóállatokkal kapcsolatos bánásmód az élelmiszerhigiénia, az állatszállítások felügyelete (számszerű adatokkal!) az állategészségügyi igazgatás tárgykörében jelent meg az elmúlt évtizedek során, nem is említve további tantárgyakat, amelyek egyes speciális részterületekre adtak további útmutatást.

Való igaz, hogy pl. az állatviadatok kérdéskörével és az érzelmi alapú „állatvédelemmel” a korábbiakban nem igazán foglalkoztunk sem a speciális egyetemi képzés, sem az állategészségügyi jogi szabályozás és ellenőrzés keretében.

Az állattartás állatjóléti követelményeinek korszerűsítésében és az ez irányú ismeretek terjesztésében kiemelkedő szerepe volt annak a döntésnek, amelynek nyomán 1968-ban az akkori Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium (MÉM) Állategészségügyi Főosztályán a Járványügyi

Osztály keretében állathigiénikus referensi munkakört hoztak létre. Az 1981-ben megjelent állategészségügyi törvényerejű rendelet (1981. évi. 3. tvr.) és az ehhez kapcsolódó Állategészségügyi Szabályzat (28/1981.(XII.30.) MÉM rendelet) az állattartást illetően az előbbieken lefektetett elveket vette át.

Az 1990-ben megkezdődött társadalmi átalakulást az állategészségügyi jogi szabályozásnak is követnie kellett, ám ez nem az addig alkalmazott alapelvek feladását, hanem elsősorban az új fogalmak átvételét, a szükséges mértékű, bizonyos szintű szakmai szemléletváltást, s az eddiginél korszerűbb jogszabályi megfogalmazások kialakítását jelentette.

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény a preambulumban és a 3. §-ában is említi már az állatvédelmet:

” Az Országgyűlés...annak érdekében, hogy az állattartásnak, az élelmiszer, az állatgyógyászati készítmény, a takarmány és az állati eredetű termék előállításának járványügyi, higiéniai, valamint az állategészségügy közegészségügyi, állatvédelmi és környezetvédelmi feltétel- és eszközrendszere folyamatosan fejlődjön; a következő törvényt alkotja:”

Az állattartás szabályairól a következőképpen rendelkezik:

”3. § (1) Az állat tartásánál meg kell tartani az állategészségügyi, a közegészségügyi, a környezetvédelmi, valamint az állatvédelmi előírásokat; ezeket érvényesíteni kell az állat szállítása, forgalmazása, az állati eredetű élelmiszer és állati eredetű termék előállítása, feldolgozása, tárolása és forgalmazása során is.

(2) Az állat etetésére és itatására csak olyan takarmányt és itatóvizet szabad felhasználni, amely az állat, illetőleg közvetve az ember egészségét nem veszélyezteti.

(3) Az állat szaporodási és termelési eredményeinek növelésére vagy más célból tilos - a jogszabályban meghatározott - hormontartalmú, -hatású vagy más olyan anyagot felhasználni, amely az ember vagy az állat egészségére káros.

(4) Tilos az állat sport- vagy egyéb teljesítményének - jogszabályban meghatározott - ajzószeres vagy ezzel egyenértékű beavatkozással való fokozása.”

Állatvédelmi, illetve állatjóléti szemléletet tükröző elemeket tartalmaznak e törvénynek az állattartó, illetve az állatorvos kötelezettségeit és jogait, valamint az állatforgalmazást és -szállítást szabályozó szakaszai is:

”5. § (1) Az állattartó köteles

a) állatának állatorvosi ellátásáról rendszeresen gondoskodni;

b) jogszabályban meghatározott fajú és létszámú állat tartása esetén állomány-nyilvántartást vezetni és az állatorvosi ellátást írásbeli szerződéssel biztosítani, az állat(ok) állat-egészségügyi felügyeletét ellátó állatorvost, illetve a települési önkormányzat jegyzőjét a tartott állatok fajáról, létszámáról, az állatok tartási helyéről és a fent felsoroltakban bekövetkezett változásról azonnal tájékoztatni;.....

16. § (1) Állatokat összegyűjteni, szállítani, lábon hajtani csak az állatok egészségének veszélyeztetése nélkül, a jogszabályban előírt módon szabad.

(2) Jogszabály határozza meg azokat az eseteket, amikor csak állategészségügyi engedéllyel és hatósági állatorvosi ellenőrzéssel szabad állatot szállítani.

17. § Idegen állományból származó, illetve az országba behozott állatot állategészségügyi hatósági megfigyelés céljából - jogszabályban meghatározott feltételekkel, kivételekkel és időtartamra - el kell különíteni.’’

A 41/1997. (V. 28.) FM rendelet mellékleteként kiadott Állategészségügyi Szabályzat egyes fejezeteiben részletes szabályokat tartalmazott az állatok tarására, takarmányozására, szállítására és levágására, amely szabályok az egyedi jogszabályokba történt széttelepítésük után is helytállónak bizonyultak.

Az 1990-es évek elejétől kezdve fokozatosan nőtt a társadalmi felháborodás az egyre inkább elburjánzó állat- (különösen a kutya) viadalok miatt. A kutyaviadalok szervezését és a hozzá kapcsolódó valamennyi tevékenységet tiltó kormányrendelet előkészítésében az állategészségügyi szolgálat tevékenyen részt vett. Minthogy a rendeleti szabályozás szankció nélkül nem lehetett kellően hatásos, a jogalkotók a közrendről és közbiztonságról szóló törvény módosításával kívántak javítani a helyzeten. A módosított jogszabály (1996. évi CVIII. törvény) az engedélyezési és az ellenőrzési feladatokat megosztotta az állategészségügyi hatóság és jegyző között.

Ezt követően 1998-ban, közel tíz éves előkészítő munka eredményeképpen megszületett az első hazai állatvédelmi törvény.

Az állatjólét jelenlegi hazai helyzete

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott különböző szintű végrehajtási rendeletek (lásd a *Mellékletet!*) alapvetően megteremtették a jogszabályi kereteket az állatvédelem, illetve az állatjólét szerteágazó részterületein folyó munkához.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési tárca „első-helyi” felelősségével, valamint az érintett minisztériumok által megalkotott együttes miniszteri rendeletekkel az Európai Unió állatjóléti jogi szabályozásának hazai harmonizációja gyakorlatilag teljes körűen megtörtént.

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya munkatársainak az előkészítő munkálatokban való aktív részvételével megvalósult az a régi törekvés, hogy az állatkínzás több meghatározó európai országhoz hasonlóan Magyarországon is bűncselekménynek minősüljön. (2004. évi X. törvény)

Jelentős előrelépés történt a jogszabályok megalkotását, illetve átvételét követően a gyakorlati megvalósítás, valamint ennek hatósági ellenőrzése terén is. Kialakítottuk a megyei állatvédelmi felügyelő állatorvosi hálózatot, illetve az ellenőrző munkába bevontuk a hatósági állatorvosokat is. Összeállítottuk az egyes részterületeken végzett ellenőrzési munkát segítő „ellenőrzési listákat”, melyeket a tapasztalatok és a szakmai igények alapján folyamatosan korszerűsítünk. Ezek alapján a megyei állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomások (továbbiakban: állategészségügyi állomás) éves jelentést készítenek az állatjóléti munkáról, amelynek összesítése, az országos értekezleteken történő közös értékelése lehetővé teszi az állatjóléti feladatok végzésének felügyeletét, koordinálását, valamint az összehangolt és egységes ellenőrzési szempontok kialakítását.

Az állategészségügyi állomások hatósági állatorvosai a jogszabályok és a belső utasítások szerint előírt módon, a nagy-létszámú állattartó telepek, valamint a vágóhidak esetében évente legalább egy alkalommal teljes körű, a kis-létszámú állattartó telepek esetében reprezentatív állatjóléti célú felméréseket és ellenőrzéseket végeznek. Az állatkísérletek állatjóléti helyzetével kapcsolatos hatósági állatorvosi ellenőrzés – természetesen ugyancsak jogszabályi előírás alapján – évente legalább egy alkalommal szintén megtörténik. A hatósági ellenőrzés kiterjed a jogszabályokkal lefedett valamennyi állatjóléti részterületre. Ezen kívül a hatósági jogkörrel megbízott állatorvosok minden egyéb célú ellenőrzés során vizsgálják az állatjóléti előírásokban foglaltak teljesülését is. Az Állami Állategészségügyi Szolgálat hatósági állatorvosai 2004. évben például mindösszesen 215.286 esetben végeztek állatjóléti célú helyszíni ellenőrzéseket Magyarországon.

A jogszabályalkotás során megtörtént a kapcsolatfelvétel a társtárcaikkal, a társhatóságokkal, a szakmai szempontból érintettek igen széles körével, a téma iránt egyre nagyobb érdeklődést mutató civil állatvédő szervezetekkel, az írott és az elektronikus média képviselőivel. Ez az egészséges együttműködés folyamatosan segíti a gyakorlati végrehajtók, az ellenőrzést végző hatóságok és a civil állatvédő szervezetek aktivistáinak munkáját.

Az állategészségügyi hatóság, feladatának megfelelően, az ellenőrzésekkel, a hiányosságok feltárásával, a visszatérő ellenőrzésekkel, a kirívó esetekben szankciók kiszabásával is előmozdítja az állatjóléti célok mielőbbi elérését segítő közös szakmai munkát.

Az állatjóléti jogszabályi előírások hazai gyakorlati megvalósítása, különösen a mezőgazdasági haszonállatok tartása, az állatok szállítása, a vágóállatok levágása, valamint a kísérleti állatokra vonatkozó igen részletes szabályozás betartása tekintetében az elmúlt évek során jelentős mértékű, kedvező átalakuláson ment át.

Magyarország az Európai Unió csatlakozási tárgyalások mezőgazdasági fejezetének lezárásakor 21 „ún.” fel nem javított ketreces tojótyúk-tartó telepre kapott átmeneti türelmi időt 2009. dec. 31-ig terjedően, kizárólag csak a ketrecek legkisebb szabad belmagasságát, illetve a ketrec-padozat maximálisan megengedett legnagyobb lejtését meghatározó előírások teljesítése alól.

Az állattartás és az állattenyésztés, a biztonságos élelmiszertermelés és megfelelő minőségű állatitermék-előállítás során az állathigiéniai, a tartási-, takarmányozási, az állategészségügyi és az állatjóléti szempontok ismerete és érvényre juttatása az állattartók és az egyéb érintett szakemberek döntő többségénél az elmúlt időszakban már napi rutinná formálódott. Ennek ellenére megállapítható, hogy az állattartók egy részénél ma még nem mindenhol alakult ki az egységes, az állatok számára a hatályos előírások alapján mindenben megfelelő körülményeket kialakító állatjóléti szemlélet.

Kitűzött célunk, hogy az állattartáshoz, az állatszállításhoz, valamint az állati eredetű élelmiszertermékek előállításához kapcsolódóan – a biztonságos és gazdaságos élelmiszertermelés érdekében – mielőbb valósuljon meg az állatjóléti elvárásokkal összhangban a „jó gazda gondosságára”, illetve a „jó mezőgazdasági gyakorlatra” vonatkozó feltételrendszer teljesítése.

Fenti cél elérése érdekében az állatjóléti feladatokat ellátó hatósági jogkörrel megbízott állatorvosok, valamint a gyakorlatban a megelőző-, gyógyító szolgáltató állatorvosi tevékenységet végző magán-állatorvosok képzése minden évben folyamatosan, az országosan összeállított terv szerint, rendben megtörténik.

Az elmúlt évek mindegyikében sor került az Európai Unió részéről a magyarországi állatjóléti hatósági felügyeleti tevékenység és a tényleges ellenőrzési munka teljes körű FVO ellenőrzésére. Mind a legutóbbi két FVO szemle megállapításai, mind pedig a hazai gyakorlati tapasztalatok elemzése és értékelése alapján megállapítható, hogy a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani az országon belüli

állatszállítás hatósági ellenőrzéseinek megvalósítására. A VPOP szakembereivel együttesen felállított, és közösen működtetett MOBIL CSOPORTOK ellenőrző tevékenységének aktivitását célszerű a következő időszakban fokozni. Az Európai Unió szakértői által az ellenőrzés során tett valamennyi érdemi észrevételt érvényre juttattuk a gyakorlati állatjóléti munka felügyelete, illetve az ellenőrző tevékenység országos koordinálása és egységesítése során.

Kollegáink az elmúlt években folyamatosan részt vettek a tárgyhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi munkaértekezleteken és konferenciákon. Folyamatosan és aktívan részt vettünk a médiában, az írott és elektronikus sajtó útján az érintett szakemberek és a közvélemény folyamatos és aktuális történésekhez kötődő eseti, állatjóléti tárgyhoz kapcsolódó tájékoztatásában.

A nemzetközi és a hazai civil állatvédő szervezetek hosszú évek óta fokozott figyelemmel kísérik a magyarországi állatjóléti helyzet alakulását. A legjelentősebb hazai és külföldi szervezetekkel az elmúlt évek során sikerült egyre zökkenőmentesebb munkakapcsolatot kialakítani.

A mezőgazdasági haszonállattartás során végzett ellenőrzések alkalmával feltárt bizonyos hiányosságok ismeretében, valamint az előírások minél szélesebb körű betartásának elősegítése érdekében az FVM koordinálásával elkészült, és az Európai Unió Bizottságával történő végső egyeztetést követően 2004. évben hatályba lépett a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv. Az NVT egyik – igen jelentős anyagi forrásokat biztosító – intézkedése az állattartásban, illetve az állati termék előállításban érintett termelők esetében az EU környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai követelményeinek való megfeleltetés során felmerülő többlet-költségek, illetve bizonyos részterületeken megjelenő jövedelem-kiesések kompenzálását, valamint a szükségessé váló szakmailag is indokolt beruházások támogatását teszi lehetővé. Az NVT már az előkészítés fázisában is igen jelentős társadalmi érdeklődést váltott ki. Azonban a lehetőségek jobb, illetve optimális esetben teljes körű kihasználhatósága érdekében az állattartók ismételt széleskörű tájékoztatása, illetve további országos figyelemfelhívás feltétlenül indokolt.

A vonatkozó, s a megjelenése óta már két alkalommal módosított, a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló, az Európai Unió környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfeleléshez nyújtott támogatás igénybevételenek részletes szabályairól szóló 139/2004. (IX. 24.) FVM rendelet az állattartók számára anyagi források biztosításával segítséget nyújt az előírásoknak való mielőbbi megfelelés gyakorlati végrehajtásához.

Az állatszállítások állatjóléti kérdéseit az Európai Unió rendeleti és irányelvi szinten valamennyi részletre kiterjedően szabályozza. Magyarországon ezzel a kérdéskörrel az állatszállítás állatvédelmi szabályairól szóló 52/2003. (VIII. 15.) GKM-FVM együttes miniszteri rendelet foglalkozik, amely mindenben megegyezik a vonatkozó Európai Unió joganyaggal.

A jogszabályi háttér megteremtette a lehetőséget arra, hogy részben az országon belüli, részben pedig a jelentős problémákkal terhelt tranzit élőállat szállítások során érvényt lehessen szerezni az állatjóléti előírásoknak. Különös jelentőséget kapott a szállítások során az állatok szállításra való alkalmasságának megítélése, a vonatkozó dokumentációnak, a szállító járművek állapotának kérdésköre, a kísérők, illetve a gépkocsivezetők előírt képzésének megkövetelése, valamint az előírt feltételek betartásának ellenőrzése.

Az Európai Unió különböző bizottságaiban tevékenykedő szakemberek ismételten áttekintették a szállításokkal kapcsolatos állatjóléti előírások betartásával kapcsolatos kérdéseket. Figyelembe véve a civil állatvédő szervezetek egyre erősödő nyomását, valamint mérlegelve az egyes országokban időnként jelentkező társadalmi feszültségeket – elsősorban járványvédelmi és állatjóléti megfontolások alapján – számos részletes elem áttekintése mellett javaslatok készültek a szállítási időtartamok és a szállítási távolságok csökkentésére.

A felmerülő gondok, a megoldásra váró kérdések háttérében elsősorban az eltérő gazdasági és kereskedelmi érdekek állnak. Az állásfoglalás kialakításakor nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy ma még komoly gazdasági szereppel bír a Magyarországról jelentős számban történő ún. húsvéti bárány kivitel, de nem hanyagolható el a vágósertések exportra történő értékesítése, valamint az a tény sem, hogy hazánk az európai állatszállítási útvonalak kereszteződésében helyezkedik el.

A hosszú távú élőállat-szállítások korlátozására, esetleges későbbi betiltására vonatkozó vélemény kialakítása a tartási hely közelében lévő, vágó-, illetve feldolgozó kapacitásokat reprezentáló magyarországi helyzet ismételt áttekintését és szakmai elemzését is megköveteli. Az alkalmanként szükségessé váló rekonstrukciók, illetve új beruházások forrásának megteremtése nélkülözhetetlen előfeltétele az esetleges későbbi korlátozó intézkedések betartására vonatkozó jogkövető állampolgári magatartás gyakorlati megvalósításának.

Számos hazai és külföldi szakember véleménye szerint a szállító járművekre vonatkozó szigorú előírások betartásával, illetve az állatok férőhely-szükségletének optimális meghatározásával, a már jelzett egyéb lényeges részletkérdések szabályozásával, s ezen előírások folyamatos és szakszerű

ellenőrzésével, visszatartó erejű szankciók alkalmazásával meg lehet teremteni az állatok védelmére és kíméletére vonatkozó ésszerű előírások, valamint bizonyos egyéb gazdasági érdekek gyakorlatias összhangját.

Hazánk továbbra is képviselteti magát a témakör további nemzetközi szakértői egyeztető megbeszélésein. Mivel 2004. év végén megjelent a Tanács 2005/1/EK rendelete az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK Tanácsi irányelv, illetve a 1255/97/EK Tanácsi rendelet módosításáról, Magyarország természetesen nem kíván eltérni az ésszerű döntés minden tagországra kötelező egységes végrehajtásától.

A rendelet végrehajtásához kapcsolódó részletes technikai előírások, illetve a megvalósítási szabályokat tartalmazó útmutató kidolgozása a Tanácsi Állatjólleti Állatorvos Munkacsoport szintjén jelenleg kidolgozás alatt áll.

Szeretném külön is aláhúzni, hogy a 2005/1/EK Tanácsi rendelet magyar nyelven is elérhető, pl. az FVM honlapján (www.fvm.hu), ahol az *Official Journal 2005. január 5-i számában* került megjelentetésre. Külön is fel kívánom hívni minden érintett és érdeklődő figyelmét arra, hogy e *rendelet előírásait 2007. január 5-től kell alkalmazni!*

Az állategészségügyi hatóság szabályozó, koordináló felügyeleti és ellenőrző tevékenységével kapcsolatos legfontosabb további aktuális állatjólleti feladatok

Az aktuális feladatok a következők:

- A kedvtelésből tartott állatok tartásának, forgalmazásának, valamint ezek ellenőrzésének állatjólleti szabályairól szóló Kormány rendelet előkészítő munkáinak koordinálása,
- folyamatos kapcsolattartás a szakmai, valamint a civil állatvédelmi szervezetekkel és a médiával,
- a hivatalosan megjelenő újabb EU jogszabályok beépítése a magyar jogrendbe,
- a hatályos állatjólleti jogszabályok végrehajtásának folyamatos ellenőrzése,
- a meglévő, központilag kiadott ellenőrzési listák szükség szerinti korszerűsítése,
- országos értekezlet rendszeres összehívása a megyei állatvédelmi felügyelő állatorvosok részére, ahol a kollégáink tájékoztatást kapnak a legfontosabb történésekről, illetve közösen áttekintjük az elvégzett szakmai munkát és az előttünk álló feladatokat,
- az éves megyei jelentések összesítése, kiértékelése, az elemzésből levonható szakmai következtetések megfogalmazása,
- a következő évi országos képzési, ellenőrzési s egyéb igazgatási feladatok meghatározása.

Végezetül külön is ki kell emelnem azt az alapvető célkitűzést, hogy sokunk megítélése szerint az állatjóllét egyes részterületein a sikeres előrehaladás érdekében a jövőben még az eddiginél is kiemeltebb szerepet kell kapnia a szemléletváltást elősegítő képzésnek, oktatásnak, a legfiatalabb korosztályt is megcélzó ismeretterjesztésnek és tudatformálásnak.

Melléklet: Hazai állatvédelmi jogszabályok az EU jogszabályok tükrében

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. Törvény

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. Törvény módosításáról szóló 2002. évi LXVII. törvény

Mezőgazdasági haszonállatok tartása:

Hazai szabályozás:

- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól
- 20/2002. (III. 14.) FVM rendelet A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III.31.) FVM rendelet módosításáról
- 72/2004. (IV. 29.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III.31.) FVM rendelet módosításáról

EU szabályozás:

- a Tanács 98/58/EK irányelve az állatok védelméről a mezőgazdasági haszonállat-tartás során
- a Tanács 2000/50/EK határozata a gazdasági haszon céljából tartott állatok tartási helye ellenőrzésének minimális követelményeiről
- a Tanács 91/629/EGK irányelve a borjak védelmének minimális követelményeiről és a Tanács azt módosító 97/2/EK irányelve és a Bizottság 97/182/EK határozata
- a Tanács 91/630/EGK irányelve a sertések védelmének minimális követelményeiről, valamint a Tanács azt módosító 2001/88/EK és a Bizottság 2001/93/EK irányelve
- a Tanács 88/166/EGK irányelve a ketrecben tartott tojótyúkocok védelmének minimális követelményeiről
- a Tanács 99/74/EK irányelve a tojótyúkocok védelmével kapcsolatos minimális követelményeinek megállapításáról

Állatszállítás:

Hazai szabályozás:

- 52/2003. (VIII. 15.) GKM-FVM együttes rendelet Az állatszállítás állatvédelmi szabályairól
- 73/2003. (XI.13.) GKM-FVM együttes rendelet Az állatszállítás állatvédelmi szabályairól szóló 52/2003. (VIII. 15.) GKM-FVM együttes rendelet módosításáról

EU szabályozás:

- a Tanács 91/628/EGK irányelve az állatok szállítás közbeni védelméről és a 90/425/EGK és a 91/496/EGK irányelv módosításáról
- a Tanács 95/29/EK irányelve a 91/628/EGK számú, az állatok szállítás közbeni védelméről szóló irányelv módosításáról
- a Tanács 1255/97/EK rendelete a pihenőhelyekre vonatkozó közösségi kritériumokról valamint az állatok szállítás közbeni védelméről szóló 91/628/EGK irányelv módosításáról
- a Tanács 411/98/EK rendelete a nyolc órát meghaladó állatszállításra használt szállítóeszközök esetében alkalmazandó további állatvédelmi szabályokról
- a Tanács 1040/2003/EK rendelete a 1255/97/EK rendelet pihentető állomások használatáról szóló előírásainak módosításáról
- a Tanács 2005/1/EK rendelete az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK Tanácsi irányelv, illetve a 1255/97/EK Tanácsi rendelet módosításáról. *E rendelet előírásait 2007. január 5-től kell alkalmazni!*

Állatok levágása, leölése:

Hazai szabályozás:

- 9/1999. (I. 27.) FVM rendelet A vágóállatok levágásának és leölésének állatvédelmi szabályairól
- 26/2002. (IV. 13.) FVM rendelet A vágóállatok levágásának és leölésének állatvédelmi szabályairól szóló 9/1999. (I.27.) FVM rendelet módosításáról

EU szabályozás:

- a Tanács 93/119/EGK irányelve az állatok védelméről levágásukkor

Állatkísérlet:

Hazai szabályozás:

- 243/1998. (XII. 31.) Kormány rend. Az állatkísérletek végzéséről
- 103/2002. (V. 10.) Kormány rendelet Az állatkísérletek végzéséről szóló 243/1998. (XII.31.) Korm. rendelet módosításáról
- 36/1999. (IV. 2.) FVM-KöM-GM együttes rendelet A kísérleti állatok tenyésztésének, (szaporításának), tartásának, szállításának és forgalomba hozatalának szabályairól
- 58/2002. (VIII. 17.) FVM-KvVM-GKM együttes rendelet a kísérleti állatok tenyésztésének, (szaporításának), tartásának, szállításának és forgalomba hozatalának szabályairól szóló 36/1999. (IV.2.) FVM-KöM-GM együttes rendelet módosításáról

- 186/2003. (XI.5.) Kormány rendelet Az állatkísérletek végzéséről szóló 243/1998. (XII.31.) Korm. rendelet, valamint az azt módosító 103/2002. (V.10.) Korm. rendelet módosításáról

EU szabályozás:

- a Tanács 86/609/EGK irányelve a tagállamok törvényeinek, rendeleteinek és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolása a kísérleti vagy más tudományos célra használt állatok védelmének tekintetében
- a Bizottság 90/67/EK határozata a kísérleti vagy más tudományos célra használt állatok védelmére felállítandó Tanácsadó Testületről

Állatkert:

Hazai szabályozás:

- 3/2001. (II. 23.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet Az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól
- 13/2003. (IX.9.) KvVM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet Az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló 3/2001. (II. 23.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet módosításáról

EU szabályozás:

- a Tanács 99/22/EK irányelve a vadon élő állatok állatkertben tartásáról

További állatvédelmi, illetve az állatjóléthez kapcsolódó jogszabályok:

- 244/1998. (XII. 31.) Kormány rendelet Az állatvédelmi bírságról
- 245/1998. (XII. 31.) Kormány rendelet A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről
- 98/2002. (V. 05.) Kormány rendelet Az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet módosításáról
- 10/1999. (I. 27.) FVM rendelet Az Állatvédelmi Tanácsadó Testületről
- 8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet A veszélyes állatokról és tartásuk engedélyezésének részletes szabályairól
- 74/2003. (VII.1.) FVM rendelet a tojótyúktartó telepek nyilvántartásba vételének szabályairól. Ez a jogszabály a 2002/4/EC Bizottsági irányelv (2002. I. 30.) alapján készült, amely az 1999/74/EC Tanácsi irányelv előírásai alapján került kiadásra
- 2004. évi X. törvény a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és a hozzá kapcsolódó jogszabályok módosításáról